

**Programma's van een aantal concerten uit 1894
die gegeven werden op de Groote Markt en in
het Plantsoen te 's-Hertogenbosch door
het Stafmuziek van het 2e Regiment Infanterie
o.l.v. de Kapelmeester Bern.J.A. Rehl**

STAFMUZIEK VAN HET 2e REGIMENT INFANTERIE

Bij ons onderzoek naar gegevens omtrent het onderwerp "Roffel Tamboers - Taptoe Tamboers", waarin de geschiedenis en de functie van de trom zowel bij de militaire- als bij de burger-muziekkorpsen nader belicht zal worden in een publicatie, kwamen wij in jaargang 1894 uit de Bossche krantenarchieven een aantal malen een advertentie tegen van P. Mulders, pachter van het café "du Plantage" in het plantsoen en tevens eigenaar van Hotel-Café-Restaurant Noord-Brabant, gelegen aan de markt te 's-Hertogenbosch.

Tegen betaling van een jaarlijkse pacht van 100 gulden mocht hij op Bastion Baselaar nabij de Muzieknis, een houten paviljoen neerzetten welke bekend werd als café "du Plantage". Onder het genot van de muzikale klanken uit de muziekkiosk kon men daar dan een lekker biertje drinken tegen de niet verhoogde prijs van 6 cent per glas.

Voor eigen rekening sloot hij in dat jaar een contract af inzake het geven van een twintigtal muziek-uitvoeringen in het plantsoen door het

Stafmuziek van het 2e Regiment Infanterie.

Dit militaire onderdeel van onze strijdkrachten was in de periode 1883 - 1913 gelegerd te 's-Hertogenbosch in de Sint-Jacobskazerne.

Het repetitie-lokaal van dit muziekkorps was gevestigd op de 1e verdieping van de Sint-Jacobskapel, een onderdeel van de genoemde kazerne.

Kapelmeester was B.J.A. Rehl. Hij dirigeerde dit korps in de periode 1892 - 1906.

Deze kapelmeester was zijn muzikale loopbaan begonnen als fagottist bij het Utrechts Stedelijk Orkest. Later ontwikkelde hij zich als een bekwaam cellist.

In zijn Bossche periode trad hij ook regelmatig op als solo-cellist bij kamermuziek-uitvoeringen.

Voor zover wij dit konden nagaan in de betreffende kranten werden de concerten in het plantsoen gegeven in de periode mei tot en met augustus.

Het openingsconcert in 1894 vond plaats op 5 mei; het sluitingsconcert op 29 augustus. Aan het einde van deze inleiding geven wij - voor zover wij daarin geslaagd zijn - een overzicht van de uitgevoerde programma's.

Deze concerten waren gratis toegankelijk voor de Bosschenaren; nam men echter plaats op het terras van het paviljoen dan was "*consumptie verplicht*".

De hier besproken concerten vonden plaats op elke willekeurige dag, maar nimmer op een zaterdag of zondag.

Zowel de aanvangstijd van het concert, alsmede het uit te voeren programma, werden vrij regelmatig in de plaatselijke krant vermeld.

Werd het concert wegens slechte weersomstandigheden afgelast, dan werd het reeds gepubliceerde programma verschoven naar de eerstvolgende uitvoering. In de agenda van de krant werd dan vermeld:

*Hedenavond uitgestelde uitvoering concert
door stafmuziek 2e Regiment Infanterie.*

Niet duidelijk is ons voor wie het risico was indien het afgesproken getal van 20 concerten, als gevolg van slechte weeromstandigheden of door het houden van "*grote manoeuvres*", niet haalbaar bleek aan het einde van het seizoen.

Het stafmuziek had nog meerdere muzikale verplichtingen in 's-Hertogenbosch; met name de afspraken met Sociëteit Casino.

De hier gegeven concerten waren uitsluitend toegankelijk voor "*de Leden en hunne Dames*". Zij werden (mede afhankelijk van het jaargetijde en de weersomstandigheden) gehouden zowel in de zaal van de Sociëteit als de daaraan verbonden tuin.

De uitvoeringen vonden plaats op elke willekeurige dag; ook op zondag. De aanvangstijd was vrijwel altijd "*te 7 1/2 uren*".

Slechts sporadisch geeft dit korps uitvoeringen op de markt. Alleen bij bijzondere gelegenheden gaven zij hier matinée- en/of avondconcerten. (Herdenking 50 jaar Liedertafel "Oefening en Uitspanning" dd 10 en 17 juni 1894). Wij hebben de indruk, dat het concerner op de Bossche markt min of meer voorbehouden was aan het "*Korps muzyk van de Dienstdoende Schutterij van 's-Hertogenbosch*". Dit "*Korps Muzuyk*" gaf in 1894 wel een aantal malen op zondag matinée-concerten in het plantsoen.

Het stafmuziek van 2e Regiment Infanterie beschikte ook over een "*Strijkorkest*". Dit orkest gaf niet alleen zelfstandige uitvoeringen maar begeleidde ook zanguitvoeringen in onze stad. Het zich beschikbaar stellen voor particuliere concerten vond zijn oorzaak in de moeilijke financiële positie in die periode van de militaire muziekkorpsen in ons land.

Het salaris van een stafmuzikant lag in die jaren op ongeveer 30 gulden per maand. Het Rijk vergoedde van dit salaris ongeveer 10 gulden en vijftig cent per maand. Het tekort op dit salaris maar ook het onderhoud aan uniformen en muziekinstrumenten moest komen van het "*Regiments-Muziekfonds*".

De inkomsten van dit fonds bestonden uit de donaties van de officieren van het regiment en uit inkomsten uit particuliere concerten.

Ook bij feesten en partijen kon men een beroep doen op de muzikale aanwezigheid van enkele stafmuzikanten. Ik veronderstel wel, dat de dan verdiende gage in eigen zak verdwenen zal zijn, in plaats van in de kas van het muziekfonds.

Een ander nadeel van dit systeem was dat de eigenlijke taak van een stafmuziek, het vergezellen van de eenheid op mars, er nogal eens bij inschoot. Het repeteren van de programma's en de uitvoeringen ervan nam teveel tijd in beslag van het muziekkorps.

In 1897 en 1899 werd dit euvel, door een verhoging van Rijkswege in haar bijdrage aan de salarissen van de stafmuzikanten, grotendeels recht getrokken.

Het stafmuziekkorps bestond uit 18 leden en wel 17 muzikanten en een kapelmeester. Het korps mocht maximaal 10 leerlingmuzikanten tellen.

De rang van kapelmeester werd gelijk gesteld aan Adjudant-onderofficier; de onderkapelmeester aan Sergeant-majoor en de muzikant aan Sergeant. De leerling-muzikanten bestonden uit soldaten van het betreffende regiment.

De muzikanten zaten niet met een hongerige maag in de muziekkiosk, immers zij zouden *een ration brood ontvangen gelijk dit aan onderofficieren wordt toegekend*.

Overigens zal een biertje na afloop van het concert op kosten van de uitbater van het café "du Plantage" best gesmaakt hebben.

H. Bruggeman
Maart 2000

<p>ering-Maatschappij "ECHT", Anno 1883. aaf op 1 Januari 1894 miljoen Gulden. 3/4 Miljoen Gulden. populaire verzekeringen. h door hare bij uitstek arden van verzekering. in aandelen de winst. 1 van f 50.— tot f 12000.— — tot f 1200.— reuze. Alkantoer: antweg 4 en 6. RECHT.</p>	<p>P. MULDER'S, Hôtel Noord-Brabant. Café Restaurant. = Pachter van het Café du Plantage. = Gedurende dezen Zomer zullen voor mijne rekening in het Plantage 20 Muziekuitvoeringen gegeven worden door het Stafmuziek van het 2e Regiment Infanterie. Wanneer de muziekuitvoeringen NIET doorgaan, zal als teeken een Wimpel van het Hôtel Noord-Brabant worden uitgestoken. GEDURENDE DE UITVOERINGEN GEEN VERHOOGING VAN CONSUMPTIE. Aanbevelend P. MULDER'S.</p>	<p>Exposit Nouvea Specialiteit Ontvangen Zijde HEE Vuchterkrak S. de b. a. USE Heeke DATME</p>
<p>P. ROOS, BUEG. staline, 5 voorbehoed-</p>	<p>Fotografische Inrichting VAN C. F. CORDES, Kunstschilder, 's-Bosch aan de Parade. Haarlem Grootte Houtstraat. Specialiteit in Vergrootingen naar kleine Portretten in Kooldruk (onveranderlijke Fotografie), Crayontekening, Aquarell, Olieverf en gewone Fotografie, in alle verlangde formaten, van f 5 met lijst. Aan het Atelier bestaat dagelijks gelegenheid tot poseeren. Opname met het</p>	<p>Dit wordt Professooren. 1 Nederlandsche op „verschillen bij de Weder teekenden gra HEE is verkrijgbaar</p>

Advertentie uit:
Provinciale Noord-Brabantsche
en
's-Hertogenbossche Courant (jaar 1894)

15 APRIL MATINEE OP DE MARKT

1.	"Soldatenlust" Marsch	W.G. Haarman
2.	Ouverture "Militaire"	Carl Klug
3.	a. "Ungarische Tanz" no. 4	C. Brahms
b.	"Polnischer Tanz" no. 1	X. Scharwenka
4.	"Fantaisie de Mignon"	Ambz. Thomas
5.	"Jagerskoor"	H. Cooijmans
6.	"Les Patineurs Valse"	Waldteufel
7.	Intermezzo "Sinfonice de Cavalleria Rusticana"	Mascagni
8.	Potpourri zum Abschied	Muller

13 MEI MATINEE OP DE MARKT

1. Marsch
2. Overture "Alessandro Stradella" V. Fletow
3. "Quadrille aus der Vice Admiral" Millöcker
4. "Soldatenleben" Militärisches Tonbild Kéler-Béla
5. Overture "Oberto" Verdi
6. "Wein, Weib und Gesang" Walzer Strauss
7. "Eine Concertreis" Reckling
8. Finale

13 MEI CONCERT IN HET PLANTSOEN

1.	Marsch	Frank
2.	Ouverture "La Muette de Portici"	Auber
3.	"Gavotte"	Schnitzler-Rehl
4.	"Die Türksche Schaarwache"	Michalëis
5.	"Erinnerung an Tannhäuser"	Wagner-Burald
6.	March du Sacre de l'Opéra "Le Prophète"	Meijerbeer
7.	"Seid Umslungen" Millionen Walzer	Strauss
8.	Fantaisie "Les Dragons de Villare"	Maillart
9.	Finale	

16 MEI CONCERT IN HET PLANTSOEN

1.	"Soldatenlust" Marsch	W.G. Haarman
2.	Ouverture "Pique Dame"	F. van Suppé
3.	Intermezzo aus der Oper "Cavalleria Rusticana"	P. Mascagni
4.	Aubade "Espagnole"	W. v. Perck
5.	"Erinnerung an Tannhäuser"	R. Wagner
6.	Ouverture "Im Italienischen Stile"	Fr. Schubert
7.	a. "Romance" (in Es-dur)	A. Rubinstein
	b. "Loin du Bal"	E. Gillet
8.	"Veturia Valse"	J. Ivanovici
9.	Fantaisie de l'Opéra "Oberon"	C.M. v. Weber

24 MEI CONCERT IN HET PLANTSOEN

1.	Marsch	Frank
2.	Ouverture "Raymond"	Thomas
3.	"La Manola"	Eilenberg
4.	Potpourri "Dr. Piccolo"	Lecocq
5.	Ouverture "Phédre"	Massenet
6.	"Espana" Walzer	Waldteufel
7.	"Polnischer Tanz"	Scharwenka
8.	Fantaisie "Faust"	Coenen

29 MEI CONCERT IN HET PLANTSOEN

1.	"Treurmarsch" (op verzoek) In memoriam Zijne Exc. Jhr.Mr. Bosch van Drakestein, Commissaris der Koningin in Noord-Brabant	Werkman
2.	Ouverture "Tempelweihe"	Kéler-Béla
3.	a. "Cantique de Noël"	Adam
	b. "Papageno Polka"	Stasnij-Ogier
4.	Potpourri de l'Opéra "Rigoletto"	Verdi
5.	Feestmarsch "Jan van Beers"	Rehl
6.	"Deux à Deux" Valse	Waldteufel
7.	a. "Serenata"	Moskowsky
	b. "Gavotte" no. 2	Popper-Rehl
8.	"Fête Bohème"	Massenet-Rehl

1 JUNI CONCERT IN HET PLANTSOEN

1.	Marsch	Stenz
2.	Ouverture "Giralda"	Adam
3.	"Valse Caractéristique"	Gounod-Ogier
4.	Potpourri de l'Opéra "La Fille de Mad. Augot"	Lecocq
5.	"Shelfisch - Marsch"	Wagenaar
6.	"Mein Traum" Walzer	Waldteufel
7.	"Jagerskoor"	Cooijmans-Rehl
8.	Fantaisie de l'Opéra "Hamlet"	Thomas-Coenen

6 JUNI CONCERT IN HET PLANTSOEN

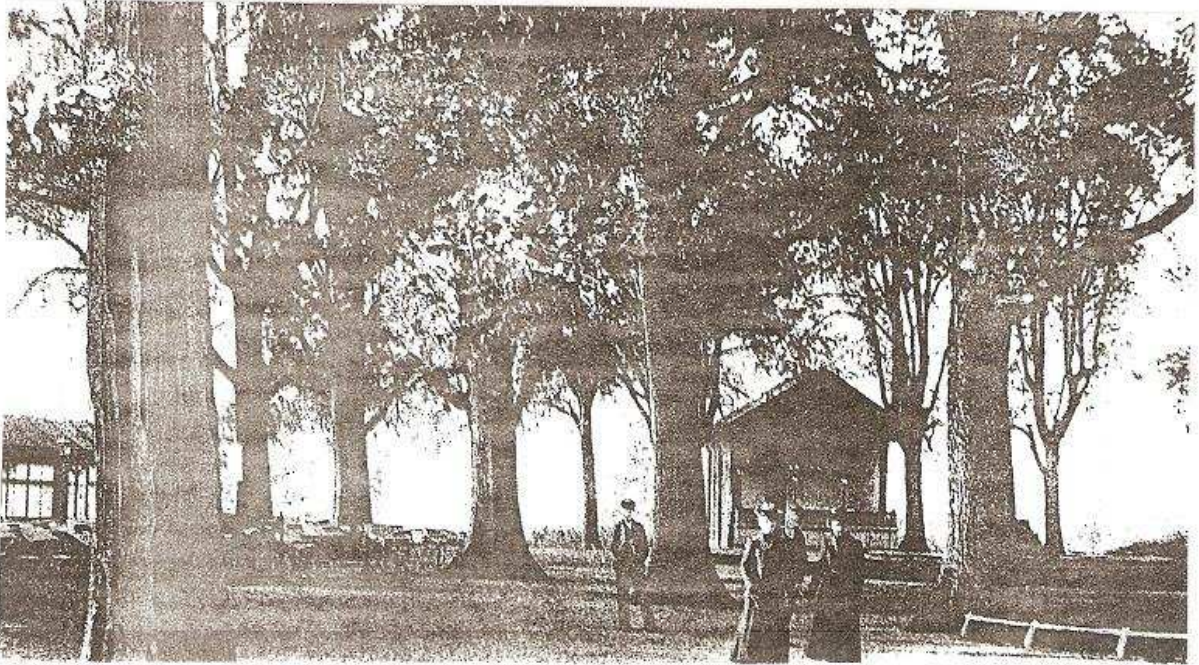
1.	Marche "Aux Reines mes Saluts"	R. Barbe
2.	Ouverture "Ariadne"	C. Kling
3.	"Ungarische Tänze", nos. 2 en 6	J. Brahms
4.	Fantaisie de l'Opéra "Les Dragons de Villars"	A. Maillart
5.	"Treurmarsch" (op verzoek)	J.J. Werkman
6.	"Wein, Weib und Gesang" Walzer	J. Strauss
7.	a. "Menuet Humorresque"	Paderewski-Rehl
	b. "La Tzarine", Mazurka Russe	P. Canne
8.	Selection de l'Opéra "Maritana"	Wallace

10 JUNI MATINEE OP DE MARKT

1.	Marsch	Merison
2.	Ouverture "Militaire"	Langlois
3.	"Ungarische Tänze nos. 2 en 6	Brahms
4.	Fantaisie "Les Dragons de Villars"	Maillant
5.	"Treurmarsch" (op verzoek)	Werkman
6.	"Wein, Weib und Gesang" Walzer	Strauss
7.	a. Menuet "Humorresque"	Paderewski-Rehl
	b. "Uhlanenruf"	Eilenberg
8.	Finale de l'Opéra "Maritana"	Wallace

Gezicht op Bastion Baselaar, een onderdeel van het "Plantsoen"

**Op de achtergrond de muzieknis waar de concerten plaatsvonden.
Links een gedeelte van het paviljoen van café "Du Plantage".**

28 JUNI CONCERT IN HET PLANTSOEN

1.	Feestklanken	Bern. J.A. Rehl
2.	Ouverture "Phédre"	J. Massenet
3.	"Erinnerung an Tannhäuser"	R. Wagner
4.	"Espana" Walzer 1e uitvoering	E. Waldteufel
5.	Vorspiel und Siciliana aus der Oper "Cavalleria Rusticana"	P. Mascagni
6.	"Polnischer National Tanz"	X. Scharwenka
7.	a. "Loin du Bal"	E. Gillet
b.	"Furiant" 1e uitvoering	Fr. Smetana
8.	Fantaisie de l'Opéra "Hamlet"	A. Thomas-Coenen

3 JULI CONCERT IN HET PLANTSOEN

1.	Kegelmarsch "Laat 'm maar los"	Bouman
2.	Ouverture "La Muette de Portici"	Auber
3.	Aubade "Espagnole"	Perck
4.	"Rigoletto" Potpourri	Verdi
5.	Ouverture "Martha"	Flotow
6.	"Die Zärtlichen" Walzer	Waldteufel
7.	Fantaisie de l'Opéra "Faust"	Gounod-Coenen
8.	"Soldatenlust" Marsch	Haarman

26 JULI CONCERT IN HET PLANTSOEN

1.	"Generaal Lanzing" Marsch	Stens
2.	Ouverture "La Muette de Portici"	Auber
3.	"Deux à Deux" Valse	Waldteufel
4.	Sylvia Ballet	Delibes
5.	"Ein Morgen, ein Mittag, ein Abend in Wien" Ouverture	Von Suppe
6.	Vorspiel zum 5e Act aus "König Manfredo"	Reinecke
7.	a. "Polnischer National Tanz"	Scharwenka
	b. "Tarantella"	Hille-Stens
8.	Souvenir de l'Opéra "Carmen"	Bizet-Rehl

30 JULI CONCERT IN HET PLANTSOEN

1.	Marsch "Afscheid van 't vierde"	G. Mann
2.	Ouverture "Giralda"	A.C. Adam
3.	"Der arme Jonathan" Walzer	G. Millöcker
4.	Fantaisie "Macbeth"	G. Verdi
5.	Marche "Nuptiale"	L. Canivez
6.	a. "Treu Eigen"	R. Eilenberg
	b. "La Tzigane"	L. Ganne
7.	Marche "Funèbre d'une Marionette"	Ch. Gounod-Rehl
8.	Fantaisie "Les Dragons de Villars"	L.M. Maillart

13 AUGUSTUS CONCERT IN HET PLANTSOEN

1. Feestmarsch opgedragen aan de
Commissie voor de Spoorwegfeesten te Nijmegen Meij. D.N. Pieterse
2. Ouverture "Bonifacio" G. Verdi
3. "Seid Umslungen" Millionen Walzer J. Strauss
4. Het waterballet bij O. Carré J. Zaagmans
5. "Momus Marsch" Ch. de Bont
6. "Invitation à la Valse" C.M. van Weber-Rehl
7. "La Tzigane" Mazurka Hongroise L. Ganne
8. "Treu eigen" R. Eilenberg
9. Fantaisie "La Fille de Madame Augot" Ch. Lecocq

29 AUGUSTUS CONCERT IN HET PLANTSOEN

1.	Marsch	Frank
2.	Ouverture "Die Felsenmühle"	Reisiger
3.	Marche "Funèbre d'une Marionette"	Gounod-Rehl
4.	"La Manola"	Eilenberg
5.	"Fantasie über neuere Deutsche Lieder"	Strauss
6.	Vorspiel und Siciliana aus "Cavalleria Rusticana"	Mascagni
7.	a. "Mélodie"	Rubinstein-Rehl
	b. "Husarenritt"	Spindler
8.	"Santiago" Valse Espagnole	Corbini
9.	Fantasie "La Bohémienne"	Balfe